

Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України
“Про затвердження Змін до Правил складання та подання звітності
учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного
банку України”

I. Визначення проблеми, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання

Національний банк України (далі – Національний банк) відповідно до Закону України “Про Національний банк України” (далі – Закон про Національний банк) та Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” (далі – Закон про фінансові послуги) з метою забезпечення виконання функцій щодо державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг у межах, визначених Законом про фінансові послуги, встановлює правила складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку.

Відповідно до статей 6, 7, 15, 56 Закону про Національний банк, статей 12¹, 21, 28 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” Правління Національного банку України прийняло постанову від 25.11.2021 № 123, якою затверджено Правила складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України (далі – Правила № 123).

У зв’язку з внесенням змін до законодавства України, зокрема, прийняття Законів України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, “Про страхування”, “Про кредитні спілки”, основні положення яких уводяться в дію з 01.01.2024, Національний банк набув повноваження змінювати вимоги до платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій учасників ринку небанківських фінансових послуг.

З метою забезпечення вимог, визначених у підпункті 1 пункту 17 Положення про реєстрацію колекторських компаній, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 09.07.2021 № 75, перелік постачальників звітності доповнено респондентами – колекторськими компаніями.

З метою вдосконалення порядку провадження посередницької діяльності у сфері страхування постановою Правління Національного банку України від 30.06.2022 № 135 “Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів та умови провадження посередницької діяльності у сфері страхування та про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України” скасовано подання згідно з Правилами № 123 звітних даних страховими та/або перестраховими брокерами.

Для врегулювання зазначених вище питань виникла потреба у внесенні змін до Правил № 123 шляхом затвердження проекту постанови Правління

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/31-0012/110608

від 20.09.2023 22:05

Національного банку України “Про затвердження Змін до Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України” (далі – регуляторний акт).

Суб’єктами, на яких поширюється дія регуляторного акта, є учасники ринку небанківських фінансових послуг: страховики, кредитні спілки, фінансові компанії, ломбарди, колекторські компанії.

Питання, що пропонується розв’язати шляхом державного регулювання, у разі його не вирішення, справляє негативний вплив на діяльність вищезазначених учасників ринку небанківських фінансових послуг.

II. Визначення цілей державного регулювання

Регуляторний акт розроблено з метою приведення Правил № 123 у відповідність до змін у законодавстві України, удосконалення звітності від учасників ринку небанківських фінансових послуг для забезпечення виконання Національним банком функцій з державного регулювання та нагляду у сфері ринків небанківських фінансових послуг.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей, наведення аргументів щодо переваг обраного способу

Альтернативних способів досягнення встановлених цілей немає, так як у Правилах № 123 мають бути враховані зміни, що відбулися в законодавстві України.

Звітність, що отримує Національний банк від учасників ринку небанківських фінансових послуг, має надавати йому можливість здійснювати якісний нагляд за діяльністю цих учасників ринку, їх фінансовим станом та за дотриманням ними вимог законодавства України.

IV. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв’язання проблеми, і відповідні заходи

Регуляторний акт містить оновлений перелік файлів з показниками звітності учасників ринку небанківських фінансових послуг:

виключено 17 файлів з показниками звітності та запроваджено 19 нових файлів з показниками звітності, що подаються безпосередньо страховиками. Файли з показниками звітності IR6 “Дані про операції перестрахування” та IR12 “Дані про набуття у власність/проведення дооцінки нерухомого майна” за структурою залишилися без змін, змінився звітний період (подаватимуться за квартали, а не наростаючим підсумком із початку року). Регуляторним актом скасовано для страховиків вимоги щодо подання файлів FR0 “Дані фінансової звітності” (далі – FR0), FR1 “Дані консолідованої фінансової звітності” (далі – FR1) та подання актуарного звіту. Водночас оновлено пояснювальну записку до звітності страховика;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/31-0012/110608

від 20.09.2023 22:05

виключено 10 файлів з показниками звітності та запроваджено 9 нових файлів з показниками звітності, що подаються безпосередньо кредитними спілками. Регуляторним актом скасовано подання пояснювальної записки до звітності кредитної спілки та вимоги щодо подання файла FR0;

виключено 11 файлів з показниками звітності та запроваджено 14 нових файлів з показниками звітності, що подаються фінансовими компаніями;

виключено 2 файли з показниками звітності та запроваджено 9 нових файлів з показниками звітності, що подаються ломбардами. Перелік респондентів, які подають файл FR1 доповнено ломбардами.

Ураховуючи, що лізингодавці згідно з Законом України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” набувають статусу фінансової компанії, вони мають подавати до Національного банку файли з показниками звітності та електронні документи після 01.01.2024 відповідно до вимог, установлених до фінансових компаній.

Перелік респондентів, які подають файли OS1 “Дані про остаточних ключових учасників та власників істотної участі в учаснику ринку небанківських фінансових послуг” (далі – OS1), OS2 “Дані реєстраційних документів фізичних осіб – остаточних ключових учасників та фізичних осіб – власників істотної участі в учаснику ринку небанківських фінансових послуг” (далі – OS2), OS3 “Дані про керівника та виконавця відомостей щодо остаточних ключових учасників та власників істотної участі в учаснику ринку небанківських фінансових послуг” (далі – OS3) доповнено колекторськими компаніями.

Регуляторним актом скасовано подання 3 файлів з показниками звітності, що подавалися безпосередньо страховими та/або перестраховими брокерами, а також вимоги щодо подання ними файла FR0, пояснювальної записки до звітності страхового та/або перестрахового брокера та пояснювальної записки до звітності страхового брокера – фізичної особи – суб’єкта підприємницької діяльності.

Також, ураховуючи потребу для учасників ринку небанківських фінансових послуг у часі для налаштування програмного забезпечення під нові вимоги до звітності, регуляторним актом передбачено незастосування заходів впливу:

до страховиків, фінансових компаній, лізингодавців, ломбардів за несвоєчасне подання файлів з показниками звітності, електронних документів та/або допущені помилки під час складання звітності за I квартал 2024 року;

до кредитних спілок за несвоєчасне подання файлів із показниками звітності та/або допущені помилки під час складання звітності зі звітною датою 01 лютого 2024 року, 01 березня 2024 року, 01 квітня 2024 року, 01 травня 2024 року, 01 червня 2024 року.

Національний банк не застосовує заходів впливу за умови, якщо файли з показниками звітності, електронні документи подані до Національного банку в повному обсязі до 25 липня 2024 року.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/31-0012/110608

від 20.09.2023 22:05

Вимоги щодо незастосування заходів впливу не поширюються на файли FR0, FR1, OS1, OS2, OS3 та примітки до фінансової, консолідованої фінансової звітності, що мають бути подані у встановлені в додатках 5 та 6 до Правил № 123 строки.

Ступінь ефективності цього регуляторного акта оцінюватиметься за результатами аналізу отриманої звітності від учасників ринку небанківських фінансових послуг.

V. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта є обов'язковими для виконання учасниками ринку небанківських фінансових послуг.

Ризик як негативного, так і позитивного впливу зовнішніх чинників на дію цього регуляторного акта потенційно зумовлюється головним чином змінами в законодавчих актах України.

Впровадження вимог такого регуляторного акта не потребує додаткових витрат Державного бюджету України та додаткових витрат Національного банку, оскільки здійснюється в межах його повноважень.

Для учасників ринку небанківських фінансових послуг у зв'язку з потребою приведення своєї діяльності у відповідність до вимог регуляторного акта очікуються додаткові витрати на доопрацювання програмного забезпечення.

Державний контроль і нагляд за дотриманням вимог положень запропонованого регуляторного акта забезпечуватиметься структурними підрозділами Національного банку, що здійснюють регулятивні та наглядові функції за учасниками ринку небанківських фінансових послуг, а також іншими підрозділами, відповідальними за встановлення вимог до складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття акта

Основним позитивним результатом дії регуляторного акта є актуалізація вимог Правил № 123, що дасть змогу подавати учасниками ринку небанківських фінансових послуг удосконаленої звітності та забезпечить можливість здійснення належного контролю з боку Національного банку за показниками їх діяльності.

Негативних наслідків від прийняття регуляторного акта для учасників ринку небанківських фінансових послуг не очікується.

Звітність учасників ринку небанківських фінансових послуг, що запроваджується, є деталізованою, повною, прозорою та раціональною, відповідає найкращій міжнародній та європейській практиці (стандартам) щодо нагляду, потреб регулятора та користувачів такої звітності. Забезпечена оптимізація регуляторного навантаження на суб'єкти нагляду шляхом запровадження узгодженого набору звітних показників.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/31-0012/110608

від 20.09.2023 22:05

Така звітність дає змогу здійснювати ефективний нагляд за учасниками ринку небанківських фінансових послуг на основі ризик-орієнтовного підходу.

Ураховуючи специфіку запропонованого регуляторного акта, обчислення розмірів позитивних та можливих негативних наслідків його прийняття не вбачається за можливе.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта діють без визначення кінцевого строку, починаючи з дня набрання ним чинності.

VIII. Визначення показників результативності акта

Вимоги регуляторного акта після його запровадження поширюватимуться на таких учасників ринку небанківських фінансових послуг як страховики, кредитні спілки, фінансові компанії, ломбарди, колекторські компанії.

Показники результативності регуляторного акта:

1) кількість суб'єктів, на яких поширюватиметься дія акта.

Станом на 01.07.2023 в Україні зареєстровано 116 страховиків, 151 кредитна спілка, 629 фінансових компаній, 164 ломбарди, 82 лізингодавця, 67 колекторських компаній;

2) кількість файлів з показниками звітності, що подаватимуться учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку:

усього 49 файлів з показниками звітності у форматі XML, з яких:

страховиками подаватимуться – 24 файли;

кредитними спілками – 9 файлів;

фінансовими компаніями – 19 файлів;

ломбардами – 14 файлів;

колекторськими компаніями – 3 файли;

3) електронні документи у форматі Word, Excel, що подаватимуться до Національного банку:

фінансовими компаніями та ломбардами – примітки до фінансової, консолідованої фінансової звітності;

страховиками – пояснювальна записка до звітності.

IX. Визначення заходів, з допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності акта

Відповідно до статей 3 та 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності” Національний банк проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів у порядку, визначеному Методикою відстеження результативності регуляторного акта Національного банку України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 року № 471 (зі змінами).

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснене до

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/31-0012/110608

від 20.09.2023 22:05

дня набрання чинності цим актом шляхом збору зауважень та пропозицій учасників ринку небанківських фінансових послуг у встановлений термін та їх аналізу. Виявлені Національним банком за результатами розгляду одержаних зауважень та пропозицій нерегульовані та проблемні питання будуть урегульовані шляхом унесення до проєкту регуляторного акта відповідних змін.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься не пізніше двох років із дня набрання чинності цим актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься один раз на кожні три роки, починаючи з дня виконання заходів із повторного відстеження результативності регуляторного акта.

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься на підставі систематизації та опрацювання інформації, яка надходитиме до Національного банку від учасників ринку небанківських фінансових послуг, органів державної влади та місцевого самоврядування, контролюючих органів.

Голова
Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/31-0012/110608

від 20.09.2023 22:05